

Strijd om regel „Weltevreden”

(Van een onzer redacteurs)

Het verhaal van Dirk van Tuinen van de Westhoek zou „De strijd om een regel” kunnen worden genoemd of misschien ook „Wie het laatst lacht, lacht het best.” Wat had men een lol, toen een olijkerd de nieuwe, met zorg en moeite opgebouwde regel „Berenburg” (een bekend geestrijk vocht) doopte, maar de vader van de Van Tuinens zei later eerbiedig: mannen, deze regel heeft ons vis gegeven; laten we haar in het vervolg „Weltevreden” noemen. Dat was het einde van een stoere strijd, een strijd tegen de armoe, tegen collega's en zelfs tegen de justitie. De „nieuwe” vissers van de Westhoek behaalden de zege en nóg doet hun dat plezier. Maar ook spreken ze nog steeds met afkeer over de naar hun smaak verkeerde handelwijze van verschillende lieden. Dát zijn ze, zet de namen maar rustig in de krant. We doen dat niet, want de tijd heeft de scherpe kantjes immers al lang weg gesleten.

Dirk van Tuinen startte in 1903 met de kustvisserij. Voordien had hij voor vader met de viswagen naar Harlingen gereden. Hij begon met Jan Gorrits, de Jong en Gerrit de Vries in één boot en Klaas Kramer en Dirk Bokma in een andere een gloednieuwe regel bij de Stenen Dam. Het vissen leverde hier weinig op. Daarom verhuisden ze het volgende jaar naar het Statenhoofd. ~~Waar een nieuwe regel, nu met drie~~ boten: één met Van Tuinen en De Jong, één met Willem Hogerhuis en Gerrit de Vries en één met Klaas Bonnema en Hendrik Wielinga. Deze regel was wel even beter, maar ze verviel toch weer. Ondertussen hadden de „nieuwe” vissers hun tuig wat in orde gekregen. Ze konden het derde jaar aan de bestaande regel Nooitgedacht in Barradeel gaan vissen. Nu had Nooitgedacht het na-deel, dat ze achter de langere regel Koehool zat. Koehool viste altijd een tikje beter.

Dit was de reden, dat de heren in 1913 een nieuwe regel voor Koehool maakten. Ook in Barradeel. In plaats van dat Koehool hun, zoals op Nooitgedacht, de wind uit de zeilen nam (wat de haringtrek betreft), namen ze dus nu Koehool de wind uit de zeilen. Dit was de Koehoolsters een doorn in het oog. Ze stelden pogingen in het werk om de vissers (vijf boten) bij de nieuwe regel weg te krijgen en spanden daartoe de dijkopzichter voor hun wagen. Deze verbood de toegang tot de dijk. Nu zou het wel afgelopen zijn. Van Tuinen en zijn vrienden laptten het verbod echter volkomen aan hun laars. Gevolg: bijna alle dagen een agent op de palen.

Dit hing de vader van Van Tuinen

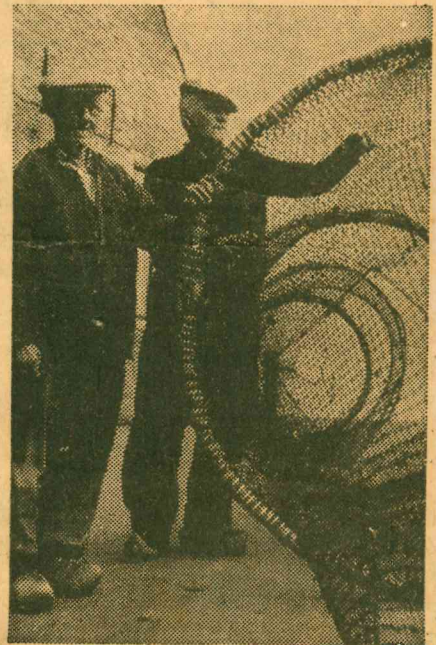
op den duur de keel uit. Hij won informaties in en ontdekte, dat het een of andere voorschrift het onmogelijk maakte iemand de toegang tot de dijk te ontzeggen. Dit werd de politieman onder de neus gewreven. Van stonde af aan trad verbetering in. Wél kwam het tot een proces, maar dat liep met een sisser af: een paar vissers, die hun netten op de dijk hadden laten staan drogen, kregen twee kwartjes boete en verder niks. De scheldnaam Berenburg (de vissers lusten inderdaad wel een slokje) veranderde naderhand in Weltevreden. Men bleef op Weltevreden vissen tot de kustvisserij geen bestaan meer bood.

Kosten

De laatste loodjes wogen echter ontzettend zwaar. Albert van Tuinen, die in 1911 begon, vertelde tenminste, dat met en na het dichten van de afsluitdijk zo enorm veel haring kwam opzetten, dat hij en de meeste andere vissers met hem volkomen van de kaart raakten. Men ging het spul groot opzetten: meer fuiken, meer hout, een grotere boot, een motor in de boot, enz. De vissers joegen zichzelf dik op kosten. Voor niets en niemendal, want de haring lag wel voor het opscheppen, maar handel was er niet. Het gros van de ladingen belandde op een pufhoop, soms schepte men het schip maar leeg op het strand. Een poosje later was er geen haring meer te be-kennen. De voorspelling, waar aanvankelijk vrijwel niemand waarde aan hechtte, kwam uit.

Nóg wordt er gevestigd op de Westhoek. Dirk en Albert van Tuinen en Sikke Dijkstra varen (met hetzelfde

Paalwerk in het Wad achter de Westhoek.

De gebroeders Van Tuinen bij één van de fuiken (die ze nu nog gebruiken). Zoals men ziet, kon een man rechtop in zo'n fuik staan.

tuig als vroeger) nog uit voor wat bot, tong, enz. De gebroeders Tjepkema vissen binnen en buiten. Men doet het rustig aan. Het pensioen moet een beetje worden aangevuld. Daarom melkt Albert van Tuinen ook nog een paar koeien.

Een andere bijverdienste langs de kust was tussen '30 en '40 het verhuren van boten aan „poerders”. Voor een boot met wormen en poerbeurde men een gulden per persoon. Als de (sport)vissers gelukkig waren, konden ze met honderd pond schar aan de wal komen — soms hield het met twee scharretjes op. Na de storm, waarbij drie poerders verdronken, takelde de verhuur af. Ook de schar liet op den duur verstek gaan. Op het ogenblik vangt men ze haast niet meer.

Dit is in grote trekken het verhaal van de Westhoek, een verhaal, dat op vele punten overeenkomst vertoont met dat van de andere plaatsen aan de Wadkant, maar dat toch ook weer een zeer eigen sfeer ademt. Wat de Westhoekers echter, ook in sfeer, gemeen hebben met al die andere Wadkustbewoners, of ze nu op Zwarie Haan of in Wierum wonen, is hun verbondenheid met en hun liefde voor de zee. De zee werd een deel van hun leven....

